

Тимошенко Т. І. Характеристика основних розбіжностей між англійською мовою в Англії та Америці

Тимошенко Таїса Іванівна – студентка Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка, спеціальність «Початкова освіта», кафедра іноземних мов і методик їх навчання Київського університету імені Бориса Грінченка

Висвітлено головні розбіжності між британською англійською мовою та американською англійською мовою. Розглянуто розходження, викликані зміною значення англійського слова та розходження, викликані наявністю відмінних слів для позначення однакових предметів, понять тощо. Наведено основні відмінності між англійською мовою в Англії та Америці, приклади цих відмінностей на основі праць науковців, які займалися цією проблемою.

Ключові слова: британська англійська мова, американська англійська мова, фонетика, орфографія, граматики, словниковий склад, лексика.

Отражены главные различия между британским английским языком и американским английским языком. Рассматриваются различия, вызванные изменением значения английского слова и различия, вызванные наличием отличных слов для обозначения одинаковых предметов, понятий и т.п. Приводятся основные отличия между английским языком в Англии и Америке, примеры этих отличий на основе трудов ученых, занимавшихся этой проблемой.

Ключевые слова: британский английский язык, американский английский язык, фонетика, орфография, грамматика, словарный состав, лексика.

We show the main differences between British English and American English in our work. We covered the differences caused by changes in the value of English words and the difference caused by the presence of different words to describe the same objects, concepts and so on. We review the main differences between English in England and America, examples of these differences based on the works of scientists, who involved in this problem.

Key words: British English, American English, phonetic, spelling, grammar, vocabulary structure, lexicon.

Зміст

- 1 Актуальність теми
- 2 Аналіз досліджень
- 3 Постановка мети дослідження
- 4 Виклад основного матеріалу
- 5 Висновок
- 6 Список використаних джерел

Актуальність теми

Англійська мова є полінаціональною: британський варіант поклав початок американському варіанту, а потім австралійському та південноафриканському. І ось тепер, у XXI столітті, ми маємо справу з нігерійським, індійським і сінгапурським варіантами [1].

Нині особливого поширення отримав американський варіант англійської мови: у широкому спектрі сфер життя і діяльності людини – в області матеріальної культури, економіки і фінансів, освіти і охорони здоров'я та багатьох інших – американський варіант все ширше поширюється в усьому світі і має тенденцію до витіснення бритацизмів [2].

На сьогодні в освіті поширене вивчення британського варіанту мови. Тому й виникає проблема порівняння цих варіантів мови, що і визначає актуальність обраної теми.

Аналіз досліджень

Базовими джерелами для написання нашої роботи стали роботи науковців, які досліджували англійську мову в Британії та Америці, та зокрема їх розбіжності: Антрушина Г.Б., Аракін В. Д., Афанасьева О.В., Бабенко А.П., Бархударов Л.С., Гарагуля С. І., Євдокимов М. С., Ільш Б.А., Комова Т. А., Кретинін Н. А., Роговская Б.І., Хаймович Б.С., Христенко Е.В., Швейцер А. Д., Шлеев Г. М., Штелінг Д.А. та інші.

Постановка мети дослідження

Розбіжності між англійською мовою в Англії та Америці почали відчувались ще у XVIII ст. Ці розбіжності відмічалися багатьма авторами. Дж. Вітерспун (Witherspoon) запропонував навіть створити академію з метою вдосконалення англійської мови в Америці, спостереження за її розвитком та публікації нових даних. Наприкінці XVIII ст. ним був вперше створений і запроваджений термін Americanism (американізм - слова та вирази, вимова та правопис слів, а також граматичні конструкції, що виникали і живилися в англійській мові на американському ґрунті).

У Європі англійська мова є державною на Британських островах, а також на островах Середземного моря — Мальті та Гібралтарі.

Говорячи про англійську мову в Америці, мають на увазі перш за все Сполучені Штати Америки, хоча на території американського континенту є багато країн, де англійська мова

також є державною. Це Канада, де дві офіційні мови: французька та англійська; колишні колонії Великобританії — Багамські острови та Барбадос; Віргінські острови, що належать Великобританії та США; Пуерто-Ріко, яке підпорядковане Конгресу США; Тринідад і Тобаго (колишні володіння Великобританії); Ямайка (колишня колонія Великобританії); Беліз (раніше називався Гондурас Британський, був колонією Великобританії); колонії Великобританії — Бермудські та Фолклендські острови.

Завданням, яке ми ставимо у своїй науково-дослідній роботі є, систематизація та характеристика основних відмінностей британського і американського варіантів англійської мови.

Виклад основного матеріалу

В основу англійської мови в Америці покладено мову XVII ст. південної частини Англії, проте під впливом багатьох факторів англійська мова в Америці набула деяких специфічних рис, що становлять її особливості.

Англійська мова в Америці з'явилася та отримала провідне місце в той час, коли основні риси граматичної будови загальнонаціональної англійської мови вже сформувалися. Цим пояснюється той факт, що англійська мова в Америці, країні з багатомільйонним населенням і територією, яка в кілька разів перевищує своєю площею територію Великобританії, має порівняно невелику кількість говірок.

Основу словникового складу становлять слова, спільні у мові на території Англії та США. Кількість слів, які вживаються в США для позначення найпоширеніших предметів, явищ тощо і відрізняються від прийнятих в Англії, досить невелика.

Щодо всього словникового складу, то тут англійська мова в Америці має більші розходження, які стосуються загальної кількості «американізмів» та особливостей семантики і вживання багатьох слів. Проте ці розходження не дають ніяких підстав для того, щоб твердити про наявність особливої, відмінної від англійської «американської» мови.

Найзначніші розходження між англійською мовою у Великобританії та США спостерігаються в фонетиці та частково в орфографії. Але й тут наявність в цілому незначних особливостей у вимові не дає підстав для визнання існування «американської» мови [4, с. 342].

Необхідно зупинитися на розходженні у фонетиці англійської мови в Англії та Америці.

Специфічними особливостями американської вимови є такі:

- а перед f, ft, ss, sk, sp, st, th, n (+приголосний) вимовляється як [æ]

амер. англ. амер. англ. class [klæ] [klɑ:s] dance [dæns] [dɑ:ns] path [pæθ] [pɑ:θ] ask [æsk] [ɑ:sk]

В деяких випадках спостерігаємо проміжну вимову між [ɑ:] та [æ], але типовою залишається вимова [æ]. Виняток становить слово father ['fɑ:ðə], де зберігається англійська вимова.

- Звук [r] зберігається в усіх положеннях:

а) перед приголосними: амер. англ. амер. англ. art [ɑrt] [ɑ:t] turn [tərn] [tə:n] б) в суфіксах -er, -or: амер. англ. амер. англ. doctor ['dɒktər] ['dɒktə] tractor ['træktər] ['træktə] в) в кінці слова в сполученнях -ere, -re: амер. англ. амер. англ. sever [si'viər] [si'viə] here [hiər] [hiə]

Вимова r в наведених вище випадках особливо характерна для мови в центральних та східних штатах.

- Голосному [o] часто відповідає [a]:

амер.англ. амер. англ. not [nat][not] top [tap] [top]

Звук [a] близький по артикуляції до [ɑ:], але коротший за [ɑ:] та більш відкритий, ніж [ʌ]

- В окремих словах еі [ai] вимовляється як [i:]:

either ['i:ðər] замість ['aiðə] neither ['ni:ðər] замість ['naiðə] тощо.

- Сполучення ee в словах, типу been вимовляється як [i:]:

been [bin] замість [bi:n].

- Випадіння ненаголошених, голосних перед r зустрічається рідко. Типовою є вимова: necessary ['nesisəri] при англ. ['nesisri].
- Мелодичність мови менш виразна, ніж при стандартній англійській вимові. Зв'язна мова тому набуває монотонного характеру. Звичайний темп мови трохи повільніший, ніж в англійській мові.
- Часто зустрічається носова артикуляція голосних (так зв. "twang").
- Деякі слова мають відхилення у вимові без певних закономірностей:

амер. англ. амер. англ. alphabet ['ælfəbet] ['ælfəbit] figure ['figjə] ['figə] clerk [klərɪk] [klɑ:k] nephew ['nefju] ['nevju] та інші.

Особливості окремих діалектів та говірок у вимові значно істотніші. Проте мова освічених людей, артистів, мова радіо, кіно, телебачення тощо характеризується значно меншими відмінностями від стандартної англійської вимови і не має багатьох з особливостей, про які було сказано вище [4, с. 343-344].

Також важливі розходження і в орфографії.

Незначні зміни в американській орфографії свідчать про спроби спростити написання деяких сполучень та наблизити правопис до вимови.

Нижче наведено основні зміни, прийняті в американській орфографії: а) написання -or замість -our в словах типу: honor, color при англ. honour, colour тощо; б) написання -er замість -re в словах типу: center, theater при англ. centre, theatre тощо; в) написання thru замість англ. through tho though, plow plough, а також ax замість англ. axe, tire tyre, story storey; г) спрощення подвоєння приголосних: амер. Traveler англ. traveller, амер. wagon

англ. waggon, амер. councilor англ. councillor, амер. fagot англ. faggot; д) заміна букв: е на і амер. gasolene – англ. gasoline, амер. inclose – англ. enclose тощо; у на і амер. tire – англ. tyre, амер. siphon – англ. syphon тощо; с на s амер. defense – англ. defence, амер. pretense – англ. pretence тощо; і на у амер. gayety – англ. gaiety, амер. dryly – англ. drily тощо.

Окрім наведених вище, існують інші, менш значні особливості, які не мають загального вжитку. Варто зазначити, що спроби спрощення орфографії мають в США більше прихильників, ніж в Англії. Проте в обох країнах для ефективного спрощення розходження між написанням та , вимовою зроблено ще дуже мало [4, с. 345-346].

Зупинимось також на відмінностях в граматиці. Багато істотних розходжень в граматичній будові англійської мови в Англії та в Америці не спостерігається.

В літературній мові зустрічаються такі відхилення у вживанні окремих граматичних форм: а)дієслово to get: англ. get — got — got амер. get — got —gotten. Зустрічаються також форми: boughten замість bought; crep, croke замість crept тощо.

б)вживання дієслів shall, will в Future Tense: англ. I, we shall — he, she, it, you, they will амер. I, he, she, it, we, you, they will (shall вживається в значенні «повинен» та відповідає англ. ought to, must, be obliged тощо);

в)вживання Present Conjunctive: англ. I suggest that he may (should) go амер. I suggest that he go.

Іншими прикладами вживання умовного способу можуть бути: англ. if I were you амер. if I was you; англ. if she go (застар.) амер. if she goes.

Деякі інші незначні відхилення від норм звичайно мають місце в провінціальній пресі тощо.

Розмовна мова в США характеризується більш помітними відхиленнями від граматичних норм літературної мови.

Найістотнішими з них є особливості в системі відмінювання дієслів: а)Допоміжне дієслово to have в формах Perfect часто зовсім опускається: I seen him замість I have seen; He given замість He has given тощо.

б)Утворення Past та Past Participle неправильних дієслів часто відбувається за допомогою суфікса -ed, -d, як наприклад: knowed замість knew; growed замість grew тощо.

в)Деякі правильні дієслова утворюють форми Past та Past Participle за типом неправильних: clomb замість climbed тощо.

г)Заперечні форми дієслова to be в Present Tense — am not, is not, are not часто вживаються у вигляді ain't (що зустрічається і в Англії, Канаді тощо).

г)Допоміжні дієслова в питальній формі часто опускаються: You going to marry him? (Are you going... ?) Where you going? (Where are you ... ?)

д)Часто вживається подвійне заперечення: You don't care for nobody but yourself. I can't see nothing.

е) Часто вживається зворот (to) have got: I haven't got any money in my purse тощо. I haven't got any memory. (Вираз (to) have gotten має значення (to) have received, acquired) [3, с. 346-347].

Варто звернути увагу і на словниковий склад. Найпомітніші розходження між англійською мовою в Англії та в Америці спостерігаємо в словниковому складі. Ці розходження викликані такими причинами:

1. Слова англійської мови змінили своє значення у мові US;
2. Для позначення деяких явищ, понять, предметів в США були введені слова, що відрізняються від відповідних слів в англійській мові в Англії;
3. В англійську мову в Америці ввійшли запозичення — слова неанглійського походження [4, с. 347].

Лексика цих двох варіантів англійської мови також має відмінності.

Такі відмінності обумовлені численними запозиченнями в американському варіанті з індіанської та іспанської мов (головним чином). Наведемо деякі відмінності в лексиконі цих варіантів мов:

American variant British variant

1st Floor «перший поверх» ground floor, Basement «підвал» cellar, 2st Floor «другий поверх» 1st floor, Apartment «квартира» flat, Billion «мільярд» milliard, soccer «футбол» football тощо [3].

Багато лексичних розходжень незначні. Наприклад, змінюється одне слово в словосполученні: ам. Keep tabs on - брит. Keep check on - «стежити за кимось». Доцільно звертати увагу на ті лексичні відмінності, які можуть викликати плутанину в розумінні. Наприклад, subway в США означає «метро», а у Великобританії - «Підземний перехід» тощо.

Також в англійській мові є розходження, викликані зміною значення англійського слова. Прикладами цієї групи слів можуть бути: амер. sick (хворий) від англ. sick (слабкий, кволий), mad (сердитий) mad (божевільний, буйний), clever (добродушний) clever (розумний), амер. good (присл.— to feel good) від англ. прикм. good тощо.

До словникового складу англійської мови в США ввійшли слова (напр. fall, sick), які в Англії були замінені іншими словами (як autumn, ill).

В інших випадках (mad, clever, just) в англійській мові в США укріпилося одне із значень того ж самого слова, рідко вживаного в Англії або ж застарілого.

Кількість слів цієї групи загалом невелика [4, с. 348].

Існують також розходження, викликані наявністю відмінних слів для позначення однакових предметів, понять тощо. Слова цього типу (амер. mail — англ. letters в значенні «листи, пошта») складають досить численну групу: амер. apartment англ. flat, амер. elevator англ. lift, automobile motor-car, biscuit tea-cake та інші.

Як в галузі побуту, так і в галузі техніки, виробництва спостерігаємо подібне розходження: амер. generator – англ. dynamo, амер. radio – англ. wireless тощо.

Кількість таких слів досить велика. Дослідник Менкен наводить список із 122 слів в галузі побуту, 51 слово в галузі спорту та розваг тощо.

У більшості слів розглянутої вище групи в англійській мові в США вживається корінь (основа) англійського слова (як rubbers, sidewalk, truck тощо) або ж запозичується слово іншомовного походження (як radio, elevator, generator і т. д.) [4, с. 348].

Висновок

Розходження між американським і британським варіантом англійської мови досить помітні. Проте думка про суттєві відмінності - всього лише міф. Насправді їх не так вже й багато, але з кожним роком їх стає все більше й більше. Окремі словникові особливості в мові жителів різних англійських районів різняться настільки мало, що не можна говорити хоча б про окремі наріччя, характерні для того чи іншого району. Їх граматичний лад і основний словниковий фонд повністю збігаються з основними компонентами англійської національної мови.

Проаналізувавши літературу та наукові джерела можна дійти висновку, що розгляд цього питання дасть змогу корегувати процес навчання англійській мові, як мови міжнародного спілкування, таким чином, щоб підготувати учнів до сприймання та вживання різних варіантів англійської мови. Але це треба робити зважаючи на те, що правильна базова англійська мова необхідна для того, щоб розуміти інші варіанти мови, діалекти і особливості, щоб зможти їх освоїти. Людина із знаннями класичної англійської мови достатньо легко зможе адаптуватися і звикнути до іншої модифікації мови.

Список використаних джерел

1. Антрушіна Г.Б., Афанасьєва О.В., Морозова Н. Н. Лексикологія англійської мови. - М.: Вища школа, 1999. – 129 с.
2. Аракин В.Д. История английского языка. – М.: Просвещение, 1985. – 254 с.
3. Євдокимов М. С., Шлеев Г. М. Короткий довідник американо-британських відповідностей. – М., 2000. – 96 с.
4. Костюченко Ю. П. Історія англійської мови. (елементарний курс, видання друку виправлене і доповнене) – Київ: Радянська школа, 1963. – 422 с.